SKLEPI

SKLEP SVETA (EU) 2021/1923

z dne 4. novembra 2021

o ukrepu pomoči v okviru Evropskega mirovnega instrumenta za podporo razvoju zmogljivosti oboroženih sil Bosne in Hercegovine

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji in zlasti členov 28(1) in 41(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) S Sklepom Sveta (SZVP) 2021/509 ([1]) je bil vzpostavljen Evropski mirovni instrument, s katerim države članice v okviru skupne zunanje in varnostne politike financirajo ukrepe Unije za ohranjanje miru, preprečevanje konfliktov in krepitev mednarodne varnosti na podlagi člena 21(2), točka (c), Pogodbe. V skladu s členom 1(2), točka (b)(i), Sklepa (SZVP) 2021/509 se lahko Evropski mirovni instrument uporablja za financiranje ukrepov za krepitev zmogljivosti tretjih držav ter regionalnih in mednarodnih organizacij na vojaškem in obrambnem področju.

(2) Bosna in Hercegovina je v svetovnem merilu še vedno med državami, ki so najbolj kontaminirane z minami, kar je v predvsem posledica konflikta v obdobju 1992–1995. Neodstranjene mine in neeksplodirana ubojna sredstva so še naprej velik problem za varnost države in neposredno ogrožajo prebivalstvo ter resno ovirajo obnovo po konfliktu in gospodarsko okrevanje. Taka sredstva ogrožajo tudi osebje, razporejeno v okviru skupne obrambne in varnostne politike (SVOP), in drugo osebje EU.

(3) V Daytonskem mirovnem sporazumu, Priloga 1-A o vojaških vidikih mirovnega sporazuma, in navodilih poveljnika EUFOR za pogodbenice, sprememba 25, poglavje 5, je določena obveznost organov Bosne in Hercegovine glede odstranjevanja min. V zakonu Bosne in Hercegovine o obrambi so protiminski ukrepi opredeljeni kot ena od petih glavnih misij oboroženih sil Bosne in Hercegovine (v nadaljnjem besedilu: oborožene sile BiH). Oborožene sile BiH so največja organizacija za odstranjevanje min v Bosni in Hercegovini, njihovi standardni operativni postopki so bili vzpostavljeni za odstranjevanje min in neeksplodiranih ubojnih sredstev ter programe usposabljanja za ozaveščanje o njihovih tveganjih. Usklajeni so bili s standardom BiH za odstranjevanje min in neeksplodiranih ubojnih sredstev ter ustreznimi mednarodnimi standardi, vključno z mednarodnimi standardi za razminiranje.

(4) V sklepih Političnega in varnostnega odbora (PVO) z dne 1. julija 2021 o strateških usmeritvah Evropskega mirovnega instrumenta za obdobje od julija do decembra 2021 je bil kot ključna prednostna naloga za navedeno obdobje ohranjen ukrep pomoči za podporo oboroženim silam BiH. Namen ukrepa pomoči je izboljšati zmogljivosti oboroženih sil BiH, da se te zmogljivosti uporabijo v kontekstu sodelovanja Bosne in Hercegovine v vojaških misijah v okviru SVOP, in sicer brez poseganja v morebitno drugo podporo za odstranjevanje min, ki jo financira Evropska unija, ter humanitarno odstranjevanje min na splošno.

(5) Visoki predstavnik Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko (v nadaljnjem besedilu: visoki predstavnik) je v svojem rednem šestmesečnem poročilu o operaciji Althea večkrat poudaril, da bataljon oboroženih sil BiH za odstranjevanje min potrebuje pomoč.

([1]) Sklep Sveta (SZVP) 2021/509 z dne 22. marca 2021 o vzpostavitvi Evropskega mirovnega instrumenta in razveljavitvi Sklepa (SZVP) 2015/528 (UL L 102, 24.3.2021, str. 14).

(6) PVO je 9. septembra 2021 ob predstavitvi 36. šestmesečnega poročila o operaciji EUFOR Althea opozoril, da je še vedno nujno poiskati rešitev za izboljšanje operativne zmogljivosti bataljona oboroženih sil BiH za odstranjevanje min. V ta namen je PVO pozval visokega predstavnika, naj predstavi predloge za obravnavo, vključno s predlogi v okviru Evropskega mirovnega instrumenta.

(7) Svet je 18. oktobra 2021 sprejel sklepe o Bosni in Hercegovini/operaciji EUFOR Althea, v katerih je organe Bosne in Hercegovine pozval, naj ob podpori mednarodne skupnosti okrepijo prizadevanja glede nadaljnjega uničenja presežkov streliva, orožja in eksploziva ter glede humanitarnega odstranjevanja min.

(8) Minister za obrambo Bosne in Hercegovine je v pismu z dne 8. januarja 2020, naslovljenem na poveljnika EUFOR, prosil za nujno pomoč za oborožene sile BiH v obliki ključne opreme za odstranjevanje min, pri čemer je poudaril, da je obstoječa oprema zelo zastarela in da zastavljenega cilja, namreč odstranitve vseh min do leta 2027, ni mogoče izpolniti.

(9) Ministrstvo za obrambo Bosne in Hercegovine je v pismu z dne 7. oktobra 2021, naslovljenem na visokega predstavnika, ponovno zaprosilo Unijo za podporo oboroženim silam BiH pri nabavi ključne opreme za odstranjevanje min, da bi povečali učinkovitost zadevnih dejavnosti, ki jih izvajajo oborožene sile BiH.

(10) Ukrep pomoči se bo izvajal ob upoštevanju načel in zahtev iz Sklepa (SZVP) 2021/509, zlasti skladnosti s Skupnim stališčem Sveta 2008/944/SZVP ([2]), in v skladu s pravili za izvrševanje prihodkov in odhodkov, ki se financirajo v okviru Evropskega mirovnega instrumenta.

(11) Svet ponovno potrjuje svojo odločenost, da bo varoval, spodbujal in uresničeval človekove pravice, temeljne svoboščine in demokratična načela ter krepil pravno državo in dobro upravljanje v skladu z Ustanovno listino Združenih narodov, Splošno deklaracijo o človekovih pravicah in mednarodnim pravom, zlasti mednarodnim pravom o človekovih pravicah in mednarodnim humanitarnim pravom –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Vzpostavitev, cilji, področje uporabe in trajanje

1. Vzpostavi se ukrep pomoči v korist Ministrstva za obrambo Bosne in Hercegovine (v nadaljnjem besedilu: upravičenec), ki se financira v okviru Evropskega mirovnega instrumenta.

2. Cilj ukrepa pomoči je okrepiti in nadgraditi zmogljivosti bataljona oboroženih sil BiH za odstranjevanje min z zagotovitvijo ustrezne opreme. To bo Bosni in Hercegovini omogočilo, da bolje zaščiti svoje civilno prebivalstvo in poveča prispevek svojih oboroženih sil k vojaškim operacijam in misijam v okviru SVOP, s krepitvijo in nadgradnjo zmogljivosti bataljona oboroženih sil BiH za odstranjevanje min pa se bo prispevalo tudi h krepitvi evroatlantskega sodelovanja in sodelovanja z Združenimi narodi.

3. Za dosego cilja iz odstavka 2 se z ukrepom pomoči financirajo naslednje vrste opreme:

(a) mobilnost: 34 transportnih vozil (4 × 4);

(b) podpora: 34 medicinskih vozil (4 × 4);

(c) tehnologija: 150 detektorjev kovin.

4. Ukrep pomoči traja 30 mesecev od sprejetja tega sklepa.

([2]) Skupno stališča Sveta 2008/944/SZVP z dne 8. decembra 2008 ki opredeljuje skupna pravila glede nadzora izvoza vojaške tehnologije in opreme (UL L 335, 13.12.2008, str. 99).

Člen 2

Finančna ureditev

1. Referenčni finančni znesek za kritje odhodkov, povezanih z ukrepom pomoči, znaša 10 000 000 EUR.

2. Vsi odhodki se upravljajo v skladu s pravili za izvrševanje prihodkov in odhodkov, ki se financirajo v okviru Evropskega mirovnega instrumenta.

3. Odhodki v okviru ukrepa pomoči so upravičeni do financiranja v obdobju 48 mesecev po sprejetju tega sklepa.

Člen 3

Dogovori z upravičencem

1. Visoki predstavnik z upravičencem sklene potrebne dogovore, da zagotovi, da ta spoštuje zahteve in pogoje, določene v tem sklepu, kar je pogoj za zagotavljanje podpore v okviru ukrepa pomoči.

2. Dogovori iz odstavka 1 vključujejo določbe, ki upravičenca zavezujejo, da zagotovi:

(a) skladnost bataljona oboroženih sil BiH za odstranjevanje min z ustreznim mednarodnim pravom, zlasti mednarodnim pravom o človekovih pravicah in mednarodnim humanitarnim pravom;

(b) pravilno in učinkovito rabo vseh sredstev, dodeljenih v okviru ukrepa pomoči, za namene, za katere so bila zagotovljena;

(c) zadostno vzdrževanje vseh sredstev, dodeljenih v okviru ukrepa pomoči, da se zagotovi njihova uporabnost in operativna razpoložljivost v njihovem življenjskem ciklu;

(d) da sredstva, dodeljena v okviru ukrepa pomoči, ob koncu svojega življenjskega cikla ne bodo izgubljena ali brez privolitve Odbora Evropskega mirovnega instrumenta, ustanovljenega na podlagi Sklepa (SZVP) 2021/509, prenesena drugim osebam ali subjektom, ki niso opredeljeni v navedenih dogovorih.

3. Dogovori iz odstavka 1 vključujejo določbe o začasni ustavitvi in prenehanju podpore v okviru ukrepa pomoči, če se ugotovi, da upravičenec krši obveznosti iz odstavka 2.

Člen 4

Izvajanje

Visoki predstavnik je odgovoren za zagotavljanje, da se ta sklep izvaja v skladu s Sklepom(SZVP) 2021/509 in pravili za izvrševanje prihodkov in odhodkov, ki se financirajo v okviru Evropskega mirovnega instrumenta, ter skladno z integriranim metodološkim okvirom za ocenjevanje in opredelitev potrebnih ukrepov in kontrol za ukrepe pomoči v okviru Evropskega mirovnega instrumenta.

Člen 5

Spremljanje, kontrola in ocenjevanje

1. Visoki predstavnik zagotovi, da se spremlja, ali upravičenec spoštuje obveznosti iz člena 3. To spremljanje omogoča boljšo seznanjenost s kontekstom in tveganjem kršitev obveznosti iz člena 3 ter prispeva k preprečevanju takih kršitev, med drugim kršitev mednarodnega prava človekovih pravic in mednarodnega humanitarnega prava s strani enot oboroženih sil BiH, ki prejemajo podporo v okviru ukrepa pomoči.

2. Kontrola opreme po odpremi se organizira na naslednji način:

(i) preverjanje dostave, pri čemer sile končnega uporabnika po prenosu lastništva podpišejo potrdila o dostavi ukrepa pomoči v okviru Evropskega mirovnega instrumenta;

(ii) kontrola na kraju samem, pri čemer upravičenec visokemu predstavniku na njegovo zahtevo omogoči, da izvede kontrolo na kraju samem.

3. Visoki predstavnik opravi prvo oceno ukrepa pomoči 18 mesecev po dostavi opreme. Po potrebi lahko to vključuje preverjanje dostavljene opreme na kraju samem. Po zaključku ukrepa pomoči se opravi končna ocena. Vključuje širši pregled pridobljenih izkušenj.

Člen 6

Poročanje

V obdobju izvajanja visoki predstavnik Političnemu in varnostnemu odboru (PVO) dvakrat letno predloži poročilo o izvajanju ukrepa pomoči v skladu s členom 63 Sklepa (SZVP) 2021/509. V skladu s členom 38 Sklepa (SZVP) 2021/509 upravitelj za ukrepe pomoči o izvrševanju dohodkov in odhodkov redno obvešča Odbor Evropskega mirovnega instrumenta, ustanovljen na podlagi navedenega sklepa.

Člen 7

Začasna ustavitev in prenehanje

PVO lahko v skladu s členom 64 Sklepa (SZVP) 2021/509 odloči, da se izvajanje ukrepa pomoči v celoti ali delno prekine.

PVO lahko tudi priporoči, da Svet odloči, da ukrep pomoči preneha.

Člen 8

Začetek veljavnosti

Ta sklep začne veljati na dan sprejetja.

V Bruslju, 4. novembra 2021

Za Svet
predsednik
G. DOVŽAN